

M.A. (SANSKRIT) Semester - 2 (CBCS) Examination
August/September -2020 [OLD COURSE]
VEDANGA : NIRUKTA ADHYAYA (CORE)

Time: 2:00 Hours

Marks: 56

Instructions:

1. Figure to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any four of the following questions.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ પણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૧૪)
 Q.1 Explain with reference to the context any two of the following: (14)
 (૧) इन्द्रिय नित्यं वचनं औदुम्बरायजम्।
 (૨) साक्षात्कृत धर्माणः ऋषयो बभूवुः।
 (૩) तानि चेत्समानकर्माणि समान निर्वचनानि।
 (૪) तत्को वृत्रः।
- પ્રશ્ન-૨(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શબ્દોનાં યાસ્કાનુસાર નિર્વચન આપો. (૧૪)
 Q.2(A) Give etymology with reference to yaska any two of the following. (14)
 (૧) दण्ड।
 (૨) आदित्यः।
 (૩) गौः।
 (૪) रात्रिः।
- પ્રશ્ન-૨(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદોના લક્ષણ આપી તેમના બંધારણ સદ્રશ્ય સમજાવો. (૧૪)
 Q.2(B) Define any two meters of the following and explain their structure with illustrations. (14)
 (૧) शालिनी।
 (૨) तोटकम्।
 (૩) मदलेखा।
 (૪) वसन्ततिलका।
- પ્રશ્ન-૩ યાસ્કાચાર્યના નિર્વચનના સિદ્ધાંતો સદ્રશ્ય સમજાવી તેની સમીક્ષા કરો. (૧૪)
 Q.3 Explain Yaska's principles of etymology and examine them critically. (14)
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૩ વેદાંગોનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી ષડ્વેદાંગ વિશે સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો.
 Q.3 Explain the meaning of वेदाङ्ग and give the brief introduction about षड्वेदाङ्ग
- પ્રશ્ન-૪ સંસ્કૃત છંદશાસ્ત્રની લઘુ – ગુરુ, ગણ, માત્રાગણ અને યતિ સંજ્ઞાઓ સમજાવો. (૧૪)
 Q.4 Explain the words लघु-गुरु, मात्रागण and यति in sanskrit. (14)
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૪ છંદશાસ્ત્રના ઉદ્ભવ અને વિકાસની રુપરેખા આપો.
 Q.4 Give the layout of origin and development of छंदशास्त्र.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો: (૧૪)
 Q.5 Write short notes on any two of the following: (14)
 (1) यक्षोपाख्यान।
 (2) निघण्टु અને નિરુક્તનો પરસ્પર સબંધ
 (Mutual relationship between निघण्टु and निरुक्त)
 (3) चत्वारिपदजातानि।
 (4) निपात।
